

Felsefeci David Chalmers, indirgemeciliğin bilinci açıklayamadığını belirtir ve ileride açıklayabileceğine de inanmaz. Ancak, bilinç ifadelerinin anlaşılmasını kolaylaştırmak için iki soru grubu oluşturur: kolay ve zor sorular. Kolay soruların çözümleri genelde psikoloji ve biyoloji tarafından verilmiştir. Asıl gizemli olanlar zor sorulardır. [\[1\]](#)

Bilincin kolay problemleri şunları kapsar: insan öznesi duyuşal uyarınları nasıl ayırır ve bunlara uygun yanıtlar verebilir? Beyin bilgiyi farklı kaynaklardan alıp nasıl bir araya getirir ve bu bilgi davranışı nasıl kontrol eder? Kişiler kendi içşel durumlarını nasıl dile getirir? Tüm bu sorular bilinçle birlikte olmakla birlikte, bilişşel psikoloji ve sinirbilimlerde yapılacak çalışmalarla bunlara yanıt bulunacaktır. Farklı olarak zor soru şudur: Beyindeki ne tür fizikşel işşlemler öznel deneyimleri ortaya çıkarır? İşşlevlerimize niçin bilinç eşşlik eder?

Bugün bilinç araştırmaları tamamen bilincin kolay soruları üzerine yoğunlaşmıştır. Modern bilimin yanıt verdiği tüm sorular kolay soruların yanıtlardır. Sinir iletiminin elektrikşel akışını, kimyasal salınmasını, hücre büyümesini ve bağlantı kurmalarının mekanizmalarını anlayabiliyoruz. İndirgemecilerin kendine güveni de kolay soruların yanıtlarının alınmasından kaynaklanarak artar. Ancak, fizikşel işşlemlerle bilincin ortaya çıkışı öne sürülebilir, önemli olan, bunların nasıl bilinçli deneyime neden olduğunun açıklamasıdır. Bu açıklama henüz elimizde yoktur. Yani et bir beyni oluşturan sinir hücreleri karşılıklı konuşarak nasıl bilinç oluştururlar. Ya da bir elma görünce göze ulaşan ve oradan görme beyin kabuğuna geçen uyarınların nasıl bir kırmızı elma hissi oluşturduğunu bilemiyoruz. Fizikşel teoriler, sistemlerin sahip olduğu belli fizikşel yapıları ve nasıl farklı işşlev oluşturdıklarını açıklar. Buna karşın bilinç, henüz, yapısal ve işşlevşel olarak bilimsel açıklamanın çok ilerisindedir.

Chalmers'a göre, sinirbilim bir gün bilincin sinirşel karşılığını (bilinçli deneyimle ilişkili beyin yapılarını) bulabilir. Hatta, daha detaylı olarak, beyindeki özel işşlevler ve ilişkili deneyimin özel sinirşel karşılığı bulunabilir. Fakat, bu yapıların nasıl bilinç deneyimini oluşturdıklarını bulması zor gözükmeştir. Yani fizikşel işşlev ile bilinç arasında açıklanması gereken bir "aralık-boşluk" vardır. Bu aralık belki yeni bir teori ve keşşiflerle zaman içerisinde kapatılacaktır.

Yaygın olarak inanılana göre, fizik bilimi, evrenin temel esas ve kurallarının birleştirilmiş bir denklemini ortaya çıkaracaktır. Fizikçi Steven Weinberg, "Bir Teorinin Rüyaları" adlı

kitabında (1992) fiziğin amacının, doğadaki tüm kanunların bir arada ifade edilebildiği “*her şeyin teorisi*”ni oluşturmak ya da bulmak olduğunu belirtir. Fiziksel teorinin gücüne rağmen, bilincin var oluşu fizik kanunlarından çıkarılabilir görülmemektedir. Fizik ancak, bilincin nesnel karşılığını (sinirsel) açıklayabilir. Eğer, bilincin var oluşu fizik kanunlarından çıkarılamaz ise fiziğin “her şeyin teorisi” gerçekten her şeyin teorisi değil demektir.

Chalmers’a göre, bilinçli deneyim temel bir özelliktir ve çok daha basite indirgenemez. Bunu bir benzetme ile açıklar: 19. yy’da keşfedilen elektromanyetik fenomenin daha önceden bilinen bilim ve fiziğin esasları ile açıklanamadığını, o zamana kadar bu tür kavramlar olmadığını, temel özellik olarak yeni kavramların ortaya konulduğunu ve yeni kanunlara uygulandığına dikkati çeker. Benzer bakış açısı bilince de uygulanabilir. Yani, bilinç elimizde var olan bilimsel bilgiler ile açıklanamaz ise, yenilerine gerek duyulacaktır. Bu da büyük bir ihtimalle gelecekte, bilimde olacak bir devrimsel gelişme ile ortaya çıkacaktır.

Bilinç teorilerinin nihai amacı, basit temel kanunlardan oluşan ve fiziğin temel kurallarına benzer bir teori oluşturmaktır. Elbette, esaslı bir teoriye ulaşana kadar ortaya atılan teorilerin tümü yanlış olabilir. Ancak, yeni düşünceler ve teoriler daima ortaya çıkacaktır. Hemen her yıl, bilinçle ilgili çalışmalara yeni sayfalar eklenmektedir. Ancak açıklanamayan bilinç teorisinin ne olduğu belirsizdir. Tanımlaması mı? İşlevi mi? Neden evrimsel olarak var olduğu mu? Hangi anatomik beyin yapılarından kaynaklandığı mı? Beyinle nasıl bir arada olduğu mu?

Bilincin Kolay ve Zor Soruları

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.
Cumartesi, 16 Şubat 2013 10:36 -

Tablo.

İyi bir bilinç teorisi için, teorinin açıklaması gerektirir.

David Chalmers

Fiziksel bir sistem nasıl bilinçli deneyimi oluşturur

Birinci kişi deneyimi

Öznellik, zihin içeriği (qualia)

Zihin içeriği açıklaması

Beyindeki bilincin bütünlüğünü

Davranış kontrolü ve özgür irade

Bilincin Kolay ve Zor Soruları

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.
Cumartesi, 16 Şubat 2013 10:36 -

Neden bilinçli olduğumuz

JA Gray

Tekâmülü/gelişimi ve ortaya çıkışı

Yaşamsal değerinin ne olduğu

Beyin olaylarından nasıl ortaya çıkar?

Davranışı nasıl etkiler?

Gerard Edelman

Fiziksel şart ve kanunlara uyum

Fiziksel gerçeklikle çatışmama

Bilincin Kolay ve Zor Soruları

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.
Cumartesi, 16 Şubat 2013 10:36 -

Evrimsel gerekliliği nedir?

Zihin içeriğini açıklama

Nick Herbert

Zihin bağlantıları/haritaları

Yapay farkındalık

Zihin miktarı ve kalitesi

Dikkat mekanizması

Benlik ve kişilik duygusu

Özgür irade

Ölümle ne olduğu

Uzaktan zihinlere ulaşmak

Bilincin Kolay ve Zor Soruları

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.
Cumartesi, 16 Şubat 2013 10:36 -

Evrensel önemi

[1] Chalmers DJ. The puzzle of conscious experience. The Hidden Mind. Scientific American 2002;90-100